

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3226/2017. (IX. 25.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 103. § (2)–(3) bekezdése és 104. § (3) bekezdése, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 340. § (2) bekezdése, a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény 5. § (1) bekezdés *h*) pontja, 9. § (2) bekezdés *d*) pontja és 9. § (7) bekezdése, valamint a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet 101. § (1) bekezdés *b*) pontja és 101. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 19.K.31.478/2016/13. számú ítéletében alkalmazott egyes jogszabályi rendelkezések, nevezetesen a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 103. § (2)–(3) bekezdése és 104. § (3) bekezdése, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 340. § (2) bekezdése, a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kknyt.) 5. § (1) bekezdés *h*) pontja, 9. § (2) bekezdés *d*) pontja és 9. § (7) bekezdése, valamint a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 101. § (1) bekezdés *b*) pontja és 101. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kéri, melyeket ellentétesnek tart az Alaptörvény Nemzeti Hitvallásának 10., 15. és 16. mondatával; a B) cikk (1) bekezdésével; az R) cikk (1), (2) és (3) bekezdésével; a T) cikk (1), (2), (3) és (4) bekezdésével; az I. cikk (1), (2), (3) és (4) bekezdésével; a II. cikkel; a VI. cikk (1) bekezdésével; a XIII. cikk (1) és (2) bekezdésével; a XXIV. cikk (1) és (2) bekezdésével; a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével; a 26. cikk (1) bekezdésével; valamint a 28. cikkel.
- [2] 2. Az indítványozó a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 19.K.31.478/2016/13. számú ítélete alapján szolgáló eljárásban felperesként, illetve az ezen ítélet által felülvizsgált közigazgatási eljárásban ügyfélként vett részt.
- [3] A későbbi panaszos tulajdonában álló személygépjárművet még 2012-ben ideiglenesen kivonták a forgalomból, 2015-ben a jármű rendszámát levették, forgalmi engedélyét a panaszostól elvették; majd a panasz alapjául szolgáló közigazgatási eljárás keretében 2016. június 24-én Budapest Főváros Kormányhivatala VIII. Kerületi Hivatala (a továbbiakban: Kormányhivatal) elsőfokú hatóságként eljárva ugyanezt a gépjárművet – egy önálló bírósági végrehajtó végrehajtási eljárásban hozott foglalási jegyzőkönyve alapján – a forgalomból (ismét) ideiglenesen kivonta, a jármű forgalmi engedélyét és hatósági jelzését (rendszámát) bevonta, ezeknek a határozat jogerőre emelkedésétől számított 5 napon belüli leadására kötelezte a panaszost, illetve a határozat keltének napjával elidegenítési és terhelési tilalmat jegyzett be a gépjárműre.
- [4] Az indítványozó a közigazgatási úton nem fellebbezhető határozat ellen bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújtott be, melyben a következőkre hivatkozott. A panaszos megítélése szerint a hatóság nem vonta be őt a közigazgatási eljárásba, a bírósági végrehajtó iratát részére nem kézbesítették, az eljárás megindításáról se értesült. A sérelmezett határozat tényállást nem állapít meg, a rendelkező rész jelentős része „nem döntés, hanem jövőbeli eseményekre vonatkozó szabályozó előírás, ami egyedi közigazgatási határozatban nem írható elő”. A korábban már ideiglenesen kivont gépjárművel kapcsolatosan nem rendelkezik a visszaadandó iratokkal, illetve a rendszámmal. Szerinte továbbá a forgalomból kivont jármű ismételt kivonását hivatalból hozott határozattal nem lehetett volna elrendelni, hanem a Kormányhivatalnak a végrehajtót értesítenie kellett volna

arról, hogy nem folytatja le a közigazgatási eljárást, és ezáltal az elidegenítési és terhelési tilalom sem lett volna bejegyezhető; ha pedig mégis, úgy azt kifejezetten el kellett volna rendelni, ez azonban a határozatban nem történt meg, továbbá az semmiképpen sem történhetett volna a határozat jogerőre emelkedése előtt, a határozat meghozatalának napján. Emellett azt is kifogásolta a panaszos, hogy nem a határozat rendelkező részében szerepel a jogorvoslati kioktatás, hanem az indokolásban, továbbá a határozatban nem szerepel a tárgyalás tartása iránti kérelemről történő tájékoztatás. Végül a határozat az illetékességi szabályok körében tévesen utal a 218/2012. (VIII. 13.) kormányrendeletre, amely a határozat meghozatalakor már nem volt hatályban.

- [5] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az indítványozó felperes keresetét 19.K.31.478/2016/13. számú ítéletével elutasította. A bíróság az ügy érdemével kapcsolatosan megállapította, hogy e közigazgatási perben kizárólag az alperes Kormányhivatal által hozott határozatban szereplő elidegenítési és terhelési tilalom bejegyzése tekintetében rendelkezett illetékességgel és hatáskörrel. A bíróság szerint a hivatal eljárása minden döntési elem tekintetében a végrehajtó foglalási jegyzőkönyve alapján indult, és ez alapján intézkedett mind a személygépjármű (újbóli) lefoglalásáról, mind annak forgalomból történő ideiglenes kivonásáról, mind az arra vonatkozó elidegenítési és terhelési tilalom bejegyzéséről. A panaszos azon állítása, miszerint jogtalan volt a Kormányhivatal részéről az eljárás megindításáról szóló értesítés elmaradása, szintén alaptalan, mivel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket) 82. § (5) bekezdése szerint az eljárás megindításáról az ügyfelet a hatósági bizonyítvánnyal, igazolvánnyal és nyilvántartással kapcsolatos eljárásokban nem kell értesíteni.
- [6] A bíróság szerint az indítványozó felperes azon érve sem volt helytálló, miszerint az elidegenítési és terhelési tilalomnak a bejegyzését kifejezetten el kell rendelnie, mely a határozatban nem történt meg; valójában a Kormányhivatal jogszerű módon vonta ki az önálló bírósági végrehajtó megkeresése alapján az érintett gépjárművet (ismételten) a forgalomból, és a panaszost is jogszabályszerűen értesítette az elidegenítési és terhelési tilalom bejegyzéséről. E bejegyzés időpontjával kapcsolatban a bíróság megállapította, hogy a jogszabályok haladéktalan eljárást írnak elő, ezáltal nem várható el a hatóságtól, hogy a határozat kézbesítésének jövőbeni időpontjára figyelemmel jegyezzék be a tilalmat. A bíróság továbbá utalt a Kúria Kfv.III.37.053/2013/7. számú ítéletére, amely több más kúriai döntéssel egybehangzóan fejtette ki, hogy a végrehajtó a foglalási jegyzőkönyv másolatának megküldésével egyidejűleg hívja fel a közlekedési igazgatási hatóságot arra, hogy a gépjárművet vonja ki a forgalomból, amely felhívásnak a hatóság köteles eleget tenni. A bíróság szerint a Kormányhivatal határozatának rendelkező része a jogszabályoknak megfelelő tartalommal bírt, a hatósági engedély és jelzés leadására történő felhívást pedig természetesen teljesítettnek lehet tekinteni azok 2012. évi leadása esetén is, így a határozat ezen rendelkezése sem jogszabálysértő. A panaszos ügyféli jogai sem sérültek azzal, hogy a hatóság nem vonta be őt az eljárásba, a Vht.-ban előírt „haladéktalan intézkedési kötelezettség” esetén ugyanis a felperes eljárásba történő bevonása a jogszabály céljával ellentétes lenne. A felperes tévedett abban is, hogy az elidegenítési és terhelési tilalom bejegyzését kifejezetten el kellett volna a határozatban rendelni; valójában a Kormányhivatalnak pusztán a bejegyzés megtörténtéről kellett értesítenie a panaszos ügyfelet, amely nem vitatottan megtörtént.
- [7] A gépjármű másodszori lefoglalása a bíróság szerint úgyszintén nem jogellenes: »a Kúria Kfv. II.37.231/2016/6. számú ítéletének indoklása szerint „sem a Vht., sem az Art. nem tiltja ugyanazon gépjárműnek az ismételt, újbóli lefoglalását. Tiltó rendelkezés hiányában nem jogsértő, ha az adóvégrehajtó által már lefoglalt gépjárművet, más tartozás okán a bírósági végrehajtó is lefoglalja. Az újabb lefoglalásra tekintettel – a felperes hivatkozásával ellentétben – a Ket. 32. § (1) bekezdésére hivatkozással az eljárás felfüggesztésének nincs helye, mert az újabb foglalásnak nem előkérdése a korábbi foglalás, a két foglalás között nincs az eljárás felfüggesztésére okot adó összefüggés. Tiltó vagy kizáró rendelkezés hiányában nem törvénysértő, és nem jelenti az adóhatóság hatáskörének elvonását, ha a bírósági végrehajtó megkeresésére az adóhatóság által már korábban lefoglalt gépjárművet a közlekedési igazgatási hatóság a forgalomból kivonja [a Korm. rendelet] 101. § (1) bekezdés b) pontja alapján.” A bíróság megjegyzi, hogy a végrehajtó jelen ügyben érintett jegyzőkönyve alapján azért is indokolt az elidegenítési és terhelési tilalom bejegyzése, mert a korábbi, 2012. évi hasonló tilalom feloldásra kerülhet pl. az annak indokál szolgáló tartozás megfizetésekor, ezáltal indokolt az újabb felperesi tartozás biztosítására a felperes által vitatott intézkedések alkalmazása, elmaradása pedig a felperessel szemben követeléssel élők jogait és törvényes érdekét korlátozná.« A bíróság az ügyben szereplő érdemi kérdéssel, vagyis az elidegenítési és terhelési tilalommal kapcsolatban hivatkozott a Vht.-ra és a Korm. rendeletre: »A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 103. § (2) bekezdése szerint, ha a forgalmi engedély vagy a törzskönyv lefoglalása meghiúsult, a végrehajtó a foglalási jegyzőkönyv másolatának megküldésével egyide-

júleg felhívja a közlekedési igazgatási hatóságot, hogy a gépjárművet vonja ki a forgalomból; a hatóság köteles e felhívásnak haladéktalanul eleget tenni. A közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet 101. §-a (2) bekezdése is hasonlóan rendelkezik az elidegenítési és terhelési tilalom bejegyzéséről. Utóbbi jogszabályhelyből kiemelendő, hogy „A jármű forgalomból történő kivonása esetén a közlekedési igazgatási hatóság határozata tartalmazza az elidegenítési és terhelési tilalom nyilvántartási bejegyzésének megtörténtét.”» Vagyis a közigazgatási és munkaügyi bíróság szerint a felperes panaszos érdemi jogszabálysértésre történő hivatkozása alaptalan.

- [8] A felperesnek ugyanakkor a bíróság szerint igaza van egyrészt abban, hogy a jogorvoslati lehetőségről szóló tájékoztatást nem az indokolásban, hanem a rendelkező részben kellett volna feltüntetni; másrészt abban, hogy a tárgyalás tartásának lehetőségéről az ügyfelet tájékoztatni kellett volna a határozatban; végül abban is, hogy a Kormányhivatal határozata olyan jogszabályi illetékességi hivatkozást tartalmaz, amely [jelesül a 218/2012. (VIII. 13.) Korm. rendelet] annak meghozatalakor már nem volt hatályban. A Legfelsőbb Bíróság 1/2011. (V. 9.) KK véleménye értelmében a fél a keresetében anyagi és eljárási jogszabálysértésre is hivatkozhat, a Pp. 339. § értelmében azonban eljárási jogszabálysértés miatt a határozat hatályon kívül helyezésének csak akkor van helye, ha az jelentős és a döntés érdemére is kihat, az említett hibák azonban az ügy érdemére és a panaszos jogainak gyakorlására érdemi kihatással nem voltak, ezért pusztán ezek miatt a Kormányhivatal határozata hatályon kívül helyezésének nem volt helye.
- [9] Összességében tehát az ítélet értelmében a Kormányhivatal a vonatkozó jogszabályok helyes értelmezésével törvényes jogi következtetéseket vont le, határozata jogszerű rendelkezéseket tartalmaz.
- [10] 3. Az indítványozó a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 19.K.31.478/2016/13. számú ítéletében alkalmazott, az 1. pontban ismertetett egyes jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. A panaszos szerint a támadott rendelkezések sértik az emberi méltóság sérthetlenségéhez való jogát (Alaptörvény II. cikk), mivel „a végrehajtó által lefoglalt gépjárművel kapcsolatban az elidegenítési és terhelési tilalom jogintézménye a közúti közlekedési nyilvántartás működtetése tekintetében egyértelműen nincs szabályozva, a kazuisztikus és átláthatatlan jogi szabályozás miatt nincs lehetőség az előrelátás alapján a gépjárművel kapcsolatos tulajdonosi intézkedések megtételére. Az indítványozó emberi méltóságát sérti, hogy a gépjármű forgalomból való kivonása a végrehajtói intézkedés alapján nincs meghatározott időhöz kötve, a járművel[] a tulajdonos nem használhatja, a forgalomból való kivonás miatti állási ideje alatt nemcsak a használat hiánya, de műszaki tekintetében is tönkre megy.”
- [11] Emellett a panaszos szerint a támadott jogszabályi rendelkezések a tulajdonhoz való jogot [Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdés] is sértik, mert „[h]armadik személynek bírósági végrehajtási eljárásban érvényesített követeléséhez szükségtelen a gépjárművet tönkre tenni és a forgalomból kivonva, mintegy ezzel kényszeríteni a tulajdonost a fizetésre. Ez az állam részéről nem tisztességes és indokolt eljárás, mivel a gépjármű a XXI. század elején nem luxuscikk, fenntartása komoly költséggel jár, és a gépjárműhasználat az államnak bevételt hoz. Társadalmi szinten is tehát a forgalomból való kivonás a tulajdonjog súlyos sérelmét jelenti.”
- [12] A személyes adatok védelméhez való jog (Alaptörvény VI. cikk) az indítványozó álláspontja értelmében azért sérül, mert az elidegenítési és terhelési tilalom személyes adat, amit az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény értelmében – önkéntes hozzájárulás hiányában – csak törvényben lehet elrendelni, kormányrendeletben nem; mivel pedig a Kknyt. ilyen rendelkezést nem tartalmaz, az elidegenítési és terhelési tilalom bejegyzésére vonatkozóan csak a Korm. rendelet állapít meg szabályokat, ezért e szabályozás (ez esetben a Korm. rendelet támadott rendelkezései) – az Alaptörvény R) cikk (2)–(3) bekezdéseire is tekintettel – sérti az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését.
- [13] A Pp. 340. § (2) bekezdése sérti az Alaptörvény XXIV. cikkét, valamint az Alaptörvény XVIII. cikk (1) és (7) bekezdését, vagyis a tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz való jogokat, valamint utóbbi részeként a jogorvoslati jogot is; az indítványozó szerint ez esetben „[a]z alapjogsértés abban áll fenn, hogy a polgár nem tudja kiszámítani – tételes jogi szabályozás hiányában – hogy mely esetekben változtathatja meg a bíróság a közigazgatási határozatot. A törvény ugyanis két feltételt tartalmaz a jogorvoslati jog fennállásához: hogy az elsőfokú határozat ellen ne legyen helye fellebbezésnek, másrészt a bíróság által a határozat megváltoztatható legyen.”

- [14] Végül az indítványozó szerint a bíróság által alkalmazott jogszabályi rendelkezések ellentmondóak, így azok összességében sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság követelményének részét képező normavilágosság elvét is.
- [15] 4. Az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt azt kellett vizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz alkalmas-e az érdemi elbírálásra, azaz megfelel-e a befogadási feltételeknek. Ennek alapján azt állapította meg, hogy a panasz nem fogadható be, és érdemben nem bírálható el.
- [16] Az Alaptörvény Nemzeti Hitvallása, R) cikk (1), (2) és (3) bekezdése, T) cikk (1), (2), (3) és (4) bekezdése, I. cikk (1), (2), (3) és (4) bekezdése, 26. cikk (1) bekezdése és 28. cikke, továbbá – a normavilágosság elvével összefüggésben – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése nem tartalmaz – alkotmányjogi panaszban hivatkozható – Alaptörvényben biztosított jogot, azaz nem felel meg az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott azon feltételnek, miszerint alkotmányjogi panaszra akkor van lehetőség, ha az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be.
- [17] Az Alaptörvény II. cikke vonatkozásában az indítvány alkotmányjogilag értékelhető, az emberi méltóság sérelmével összefüggő, releváns indokolást nem tartalmaz, ezáltal nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában meghatározott feltételnek, valamint az Abtv. 29. §-ának, mely utóbbi szerint „az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be”. Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése által garantált személyes adatok védelméhez való jog sérelme a támadott jogszabályi rendelkezésekkel kapcsolatban eleve fel sem mérülhet, mivel egy dologra vonatkozó elidegenítési és terhelési tilalom nem tekinthető egy természetes személy személyes adatának, így ezen indítványi elem vonatkozásában a panasz ugyancsak nem felel meg az Abtv. 29. §-ának.
- [18] Az Alaptörvény XIII. cikk (1)–(2) bekezdése által biztosított tulajdonhoz való jog, az Alaptörvény XXIV. cikke, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése (tiszteséges eljáráshoz való jogok, illetve jogorvoslat-hoz való jog) vonatkozásában az indítvány alkotmányjogilag releváns indokolást ugyancsak nem tartalmaz, így ezen panaszelemek szintén nem felelnek meg az Abtv. 29. §-ában meghatározott feltételnek. A tulajdonhoz való jog sérelme nem vetődhet fel pusztán amiatt, mert társadalmi szinten általában véve a gépjárművek hasznosak, vagy hogy azok üzemeltetése az államnak egyébként bevételt hoz. A hatósági vagy a bírósági eljárás tisztességességével kapcsolatban sem szerepel az indítványban érdemi, akár a konkrét eljárás, akár a hasonló típusú, az alkalmazott jogszabályok alapján lefolytatott más eljárások tisztességességét általában megkérdőjelező indokolás. Az indítványozó nyilvánvalóan teljesen alaptalanul hivatkozik az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslat-hoz való jog sérelmére is, hiszen a panaszból magából is megállapítható, hogy a közigazgatási határozattal szemben létezett felülvizsgálati jog, amit ki is használt. A tiszteséges hatósági és bírósági eljáráshoz való jogok tekintetében az indítványozó elsősorban lényegileg azt adja elő, hogy a közigazgatási határozattal és a bírói döntéssel, illetve az azokban foglalt jogértelmezéssel tartalmilag nem ért egyet.
- [19] Jelen esetben összességében megállapítható, hogy az indítványozó nem az alapul fekvő jogszabályokat tartja alaptörvény-ellenesnek, hanem azok bírósági jogértelmezését támadja, érvelése pedig a bírósági ítélet (valamint a hatósági határozat) tartalmi kritikáját foglalja magában. A tényállás megállapítása és az ehhez vezető bizonyítékok felvétele és értékelése, valamint a jogszabályok értelmezése azonban a bíróságok, ezen belül is elsősorban a Kúria, nem pedig az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó kérdés. Az Alkotmánybíróság továbbá már a 3325/2012. (XI. 12.) AB végzésben kifejtette, ezzel kapcsolatos gyakorlata pedig azóta is töretlen, hogy „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. [...] [A]z Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban [...] a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panaszra. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]} {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}”.
[20] 5. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 103. § (2)–(3) bekezdése és 104. § (3) bekezdése, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 340. § (2) bekezdése, a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény 5. § (1) bekezdés h) pontja, 9. § (2) bekezdés d) pontja és 9. § (7) bekezdése, valamint a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet 101. § (1) bekez-

dés *b)* pontja és 101. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. szeptember 19.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1134/2017.

